

AMANDMANI UPFBiH NA NACRT ZAKONA O SIGURNOSTI I ZAŠTITI NA RADU

Primjedba na član 30.

Član 30. u Nacrtu Zakona glasi:

(1) Poslodavac je dužan organizovati poslove sigurnosti i zdravlja na radu vodeći računa o tehničko - tehnološkom procesu rada, broju radnika, broju lokacija odvojenih radnih jedinica, opasnostima i rizicima po zdravlje radnika.

(2) Ako se u nedostatku stručnog osoblja poslovi zaštite i prevencije ne mogu organizovati kod poslodavca, poslodavac će angažovati ovlaštenu organizaciju za sigurnost i zdravlje na radu.

(3) Ako poslodavac angažuje ovlaštenu organizaciju iz stava 2. ovog člana, dužan je da osigura uvid u podatke vezane za rizike po sigurnost i zdravlje na radu, kao i mjere i aktivnosti za sprječavanje tih rizika na nivou radnog mjesta.

(4) Poslove sigurnosti i zdravlja na radu poslodavac može da obavlja sam u djelatnostima trgovine, ugostiteljstva i turizma, finansijsko-tehničkih i poslovnih usluga, obrazovanja, nauke i informacija, zdravstvene i socijalne zaštite i u stambeno- komunalnim djelatnostima, ako ima do trideset radnika.

Amandman I

U članu 30. u stavu 4. riječi “ do trideset radnika” se zamjenjuju riječima “ do pedeset radnika”

Obrazloženje

Naša primjedba je po uzoru na zakone koje regulišu ovu oblast u regiji. Također, zbog praktičnosti u praksi, neophodno je napomenuti da poslodavac sam može vršiti poslove zaštite na radu ukoliko broji do 50 zaposlenih. Prema predloženom rješenju Nacrta Zakona broj od 30 zaposlenih je veoma mali broj. Poslodavci koji se već dugo godina bave ovom problematikom smatraju da je prijedlog od 50 zaposlenih u Zakonu praktičan i efikasan. Naime, zaštita na radu već postoji i poslodavci su u skladu sa važećim Zakonom sprovode određene mjere tako da je naša primjedba imajući u vidu dosadašnju praksu sasvim opravdana.

Uz to nije nevažno da se u novoj nomenklaturi, kompanije do 50 zaposlenih smatraju malim kompanijama i nastoji se osloboditi ih novih nepotrebnih troškova, a sve u cilju održavanja nivoa zaposlenosti i stvaranja uslova za porast zaposlenosti. Ovo tim više jer i sam zakon kaže da se bez obzira na veličinu kompanije, ukoliko se radi o povećanom stepenu opasnosti od povreda na radu, svakako postavlja povjerenik.

Član 30. sada glasi:

(1) Poslodavac je dužan organizovati poslove sigurnosti i zdravlja na radu vodeći računa o tehničko - tehnološkom procesu rada, broju radnika, broju lokacija odvojenih radnih jedinica, opasnostima i rizicima po zdravlje radnika.

(2) Ako se u nedostatku stručnog osoblja poslovi zaštite i prevencije ne mogu organizovati kod poslodavca, poslodavac će angažovati ovlaštenu organizaciju za sigurnost i zdravlje na radu.

(3) Ako poslodavac angažuje ovlaštenu organizaciju iz stava 2. ovog člana, dužan je da osigura uvid u podatke vezane za rizike po sigurnost i zdravlje na radu, kao i mjere i aktivnosti za sprječavanje tih rizika na nivou radnog mjesta.

(4) Poslove sigurnosti i zdravlja na radu poslodavac može da obavlja sam u djelatnostima trgovine, ugostiteljstva i turizma, finansijsko-tehničkih i poslovnih usluga, obrazovanja, nauke i informacija, zdravstvene i socijalne zaštite i u stambeno- komunalnim djelatnostima, ako ima do pedeset radnika.

Primjedba na član 37.

Član 37. u Nacrtu Zakona glasi:

(1) Poslodavac je dužan da najmanje dva puta godišnje izvjesti povjerenika za sigurnost i zdravlje na radu, vijeće zaposlenika i sindikat o rizicima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje je poduzeo i koje će poduzeti radi unaprjeđivanja sigurnosti i zaštite zdravlja.

(2) Osim redovnog obavještavanja iz stava 1. ovog člana, poslodavac ima obavezu da obavještava i da se savjetuje sa predstavnicima radnika ili radnicima nakon smrtne, grupne ili teške povrede na radu, utvrđenog slučaja profesionalnog oboljenja, kao i nalaza nadležne inspekcije rada kojim je utvrđen nedostatak u primjeni mjera sigurnosti i zdravlja na radu.

Amandman II

U članu 37.tačka 1 riječi " i sindikat" brisati.

Obrazloženje

Poslodavci smatraju da je dovoljno izvjestiti Povjerenika za sigurnost i zdravlje na radu i Vijeće zaposlenika, a onda oni neka obavještavaju sindikat. S pravom se postavlja pitanje zašto nametati obavezu poslodavcu da obavještava sindikat!? Slično rješenje je i u Republici Hrvatskoj čije je zakonodavstvo usklađeno sa zakonodavstvom EU a što je cilj i našem predlagaču Zakona.

Član 37. sada glasi:

(1) Poslodavac je dužan da najmanje dva puta godišnje izvijesti povjerenika za sigurnost i zdravlje na radu i vijeće zaposlenika o rizicima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje je poduzeo i koje će poduzeti radi unaprjeđivanja sigurnosti i zaštite zdravlja.

(2) Osim redovnog obavještanja iz stava 1. ovog člana, poslodavac ima obavezu da obavještava i da se savjetuje sa predstavnicima radnika ili radnicima nakon smrtne, grupne ili teške povrede na radu, utvrđenog slučaja profesionalnog oboljenja, kao i nalaza nadležne inspekcije rada kojim je utvrđen nedostatak u primjeni mjera sigurnosti i zdravlja na radu.

Primjedba na član 41.

Član 41. u Nacrtu Zakona glasi:

(1) Kod poslodavca koji zapošljava 30 ili više radnika, radnici biraju ili imenuju povjerenika za sigurnost i zdravlje na radu. Broj povjerenika, izbor i njihov mandat utvrđuju se u skladu sa odredbama Zakona o vijeću zaposlenika vodeći računa o zastupljenosti svih dijelova procesa rada.

(2) Pod uvjetima iz stava 1. ovog člana, povjerenika za sigurnost i zdravlje na radu imenuje sindikat, ukoliko povjerenika nisu izabrali radnici iz stava 1. ovog člana.

(3) Imenovani povjerenik za sigurnost i zdravlje na radu iz stava 2. ovog člana ima ista prava i obaveze kao i izabrani povjerenik radnika.

(4) Povjerenik će biti izabran ili imenovan bez obzira na broj radnika ako to zahtijevaju uvjeti rada (povećana opasnost za sigurnost i zdravlje radnika, rad na izdvojenim mjestima i sl.).

(5) Povjerenik mora imati određenu stručnu spremu, potrebno znanje i iskustvo iz ove oblasti, te sposobnosti i vještine za dodatno osposobljavanje iz ove oblasti.

Amandman III

Član 41. stavovi 1. 2. i 3. mjenjaju se i glase:

(1) Kod poslodavca radnici između sebe mogu birati povjerenika radnika za zaštitu na radu.

(2) Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu kod poslodavca koji zapošljava više od 50 radnika provodi se na skupu radnika, kojega saziva poslodavac u skladu s općim propisom o radu, neposrednim i javnim izjašnjavanjem prisutnih radnika.

(3) Ukoliko povjerenika radnika za zaštitu na radu kod poslodavca koji zapošljava više od 50 radnika nisu izabrali radnici iz stava 2. izbor povjerenika provodi se u skladu s odredbama Zakona kojim su uređena pitanja izbora vijeća zaposlenika.

O b r a z l o ž e n j e

Naš amandman je u smislu usklađivanja sa Direktivom EU **o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu** (89/391/EEZ) u kojoj je definirano da je "predstavnik radnika s posebnom odgovornošću za sigurnost i zdravlje radnika: bilo koja osoba izabrana, odabrana ili određena u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom da predstavlja radnike u slučaju problema koji proizlaze iz područja sigurnosti i zdravlja radnika na radu."

Dakle, iz naprijed citiranih odredbi proizlazi da povjerenik radnika za zaštitu na radu može biti bilo koja osoba izabrana od strane radnika, dakle to može biti radnik, odnosno osoba koja je s tim konkretnim poslodavcem sklopila ugovor o radu radi obavljanja poslova određenog radnog mjesta, te osoba koja treba biti izabrana na navedenu funkciju od strane svih ostalih radnika zaposlenih kod tog konkretnog poslodavca ili na skupu radnika ili u postupku za izbor članova vijeća propisanim nacionalnim zakonodavstvom.

U praksi u zemljama u EU postoje *četiri moguća načina imenovanja povjerenika zaštite na radu*: mogu ih direktno odabrati radnici, imenovati tijela koja zastupaju radnike (npr. Vijeće radnika ili slično tijelo), sindikalni povjerenici (tj. izabrani sindikalni dužnosnici) koji imaju zadaće povjerenika zaštite na radu, i radnička vijeća koja obavljaju zadaće povjerenika zaštite na radu. Okvirna direktiva (Direktiva Vijeća 89/391/EEZ, 1989.) predstavljala je polaznu tačku za učešće povjerenika zaštite na radu, ali njezina specifična uloga ni pravna zaštita nisu u potpunosti razvijene. Pravo radnika na predstavljanje uz pomoć sindikata u pitanjima zaštite na radu u praksi je još uvijek ograničeno u malim poduzećima, u sektorima djelatnosti s visokim stopama radnika na određeno vrijeme, kao i u kompanijama koje nisu sindikalno organizirane. Tako npr. Portugal ima tek nekoliko stotina povjerenika zaštite na radu raspoređenih u 60 kompanija. Većina tih povjerenika zaštite na radu su iskusni radnici koji su ujedno i članovi sindikata, iako različiti sistemi industrijskih odnosa u nekim zemljama omogućuju da i radnici koji nisu članovi sindikata budu izabrani za povjerenike zaštite na radu.

Također direktiva predviđa da rješenja u nacionalnim zakonodavstvima ne smiju ugroziti prava radnika prema već postojećim Zakonima i praksi vezano za zaštitu na radu. U tom smislu obzirom da je „povjerenik“ novina koja se uvodi predloženim Nacrtom Zakonom o sigurnosti i zdravlju na radu, te imajući u vidu trenutnu ekonomsku situaciju mišljenja smo da povjerenik treba biti u firmama koje imaju preko 50 radnika.

Također smatramo da je predložena odredba u kojoj se navodi Zakon sa brojem službenog lista potpuno u suprotnosti sa pravilima izrade pravnih propisa. Šta ako se navedeni Zakon mijenja? U tom slučaju moraju se mijenjati i ove odredbe Zakona kako bi se uskladile sa izmijenjenim Zakonom.

Smatramo da je naša odredba opravdana budući da su slična rješenja u zemljama u regionu. Posebno treba naglasiti rješenja u Republici Hrvatskoj i rješenja u Sloveniji koje su usklađene sa Zakonodavstvom EU.

Primjedba na član 42.

Član 42. u Nacrtu Zakona glasi:

(1) Povjerenik za sigurnost i zdravlje na radu ima pravo da:

a) dobije informacije o uvjetima rada, analizama povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti vezanih za rad, nalazima i preporukama inspekcijskih organa,

b) zahtijeva od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere i dostavi mu prijedloge za ublažavanje rizika i otklanjanja izvora opasnosti,

c) informiše radnike o provođenju mjera sigurnosti i zaštite na radu,

zahtijeva inspekcijski pregled ako smatra da mjere koje je poduzeo poslodavac nisu primjerene cilju po kojem treba osigurati sigurne i zdrave uvjete rada i iznese svoja zapažanja u toku inspekcijskog pregleda,

d) prisustvuje inspekcijskim pregledima i /ili/ dostavi svoja zapažanja u toku inspekcijskih pregleda .

e) prisustvuje inspekcijskim pregledima i/ili dostavi svoja zapažanja u toku inspekcijskih pregleda.

(2) Za vrijeme obavljanja poslova utvrđenih ovim zakonom, povjerenik za sigurnost i zdravlje na radu ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio na poslovima za koje je zaključio ugovor o radu.

(3) Poslodavac osigurava povjereniku za sigurnost i zdravlje na radu potrebna sredstva da može ostvarivati svoje funkcije koje proizlaze iz ovog zakona, u skladu sa propisom o vijeću zaposlenika.

(4) Povjerenik za sigurnost i zdravlje na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj zbog svojih poslova vezanih za sigurnost i zdravlje na radu.

Amandman IV

U članu 42. stav 2 briše se.

U istom članu stav 3. mijenja se i glasi:

„(3) Poslodavac je obvezan povjereniku radnika za zaštitu na radu osigurati uslove za nesmetano obavljanje dužnosti u skladu s općim propisima o radu kojima su propisani uslovi za rad vijeća zaposlenika.

Dosadašnji stavovi 3. i 4. postaju 2. i 3.

O b r a z l o ž e n j e

Smatramo da je predložena odredba Nacrta Zakona u potpunosti neracionalna za naše uslove privređivanja. Ovakvo rješenje predstavlja uvođenje parafiskalnog nameta. Poslodavcu se stavlja u obavezu da pored i onako veoma visokih davanja isplaćuje platu povjereniku.

Također, važno je napomenuti da u većini zemalja EU uključujući i zemlje u okruženju povjerenik nema naknadu plate za poslove koje obavlja. Shodno navedenom smatramo da je naš amandman u potpunosti opravdan te da je u potpunosti u skladu sa trenutnim uslovima privređivanja.

Amandman V

Iza član 84. Dodaje se novi član 85. koji glasi:

„ (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u organu nadležanom za nadzor, provedbu i primjenu ovog Zakona, ukoliko:

- ne obavi inspekcijski nadzor ili ne poduzme upravne mjere kada je očito da je to morao obaviti;**
- pri obavljanju inspekcijskog nadzora prekorači ili zloupotrebi svoje ovlasti, namjerno ili iz grube nepažnje;**
- namjerno ili iz grube nepažnje, u propisanom roku ne izvrši izvršno rješenje o određenoj upravnoj mjeri,**
- namjerno ili iz grube nepažnje, neposrednim, nestručnim ili nezakonitim radom u obavljanju inspekcijskog nadzora nanese veću materijalnu štetu subjektu nadzora ili drugoj osobi.**

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorna osoba- inspektor, novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.000,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se rukovodilac nadležnog organa, novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 2.000,00 KM.“

Obrazloženje

Za prekršaje iz ovog zakona predviđena je kazna samo za: poslodavca- pravno lice, poslodavca-fizičko lice i odgovorno lice kod poslodavca, a ne i za odgovorno lice nadležnih organa, koji namjerno ili iz grube nepažnje ne vrši posao u skladu sa propisima i nanosi štetu: poslodavcima, radnicima i institucijama države.

Napominjemo da je Ured za zakonodavstvo Vlade FBiH, svojim mišljenjem, potvrdio da ne postoje ustavne ili zakonske prepreke za uvođenje i ove vrste odgovornosti.

Stoga predlažemo da se u Zakonu, u kaznenim odredbama, uvedu kazne za ovlaštena lica u nadležnim organima koja sprovode Zakon kako smo definisali u prijedlogu. Time će se direktno uticati na smanjenje mita i korupcije i doprinijeće se efikasnijem i pravednijem provođenju zakona.

Dosadašnji članovi 85-91 postaju članovi 86-92.